

**Державний вищий навчальний заклад
«Українська академія банківської справи
Національного банку України»
Обліково-фінансовий факультет
Кафедра фінансів**

Дипломна робота

**на тему: ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМТСВІ ТА
НАПРЯМКИ ЙОГО УДОСКОНАЛЕННЯ**

освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр»

Виконала: студентка 5 курсу, групи МФ-32

Спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит»

Крапівіна Анастасія Олександрівна

Суми – 2014 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	9
1.1 Сутність і завдання фінансового планування та його значення в діяльності підприємства	11
1.2 Види та етапи фінансового планування на підприємстві	18
1.3 Принципи та методи фінансового планування	23
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ТОВ «ІЗОЛЯЦІЯ».....	30
2.1 Загальна характеристика фінансово-господарської діяльності ТОВ «Ізоляція».....	30
2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Ізоляція».....	33
2.3 Характеристика фінансового планування на ТОВ «Ізоляція».....	44
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ТОВ «ІЗОЛЯЦІЯ».....	48
ВИСНОВКИ.....	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	84
ДОДАТКИ.....	92

ВСТУП

Фінансове планування на підприємстві відіграє особливу роль в забезпеченні фінансової стабільності, оскільки воно пов'язане з ресурсним чинником – формуванням, розміщенням і використанням фінансових ресурсів та отримання прибутку на вкладений у господарську діяльність капітал. Саме в процесі фінансового планування економічно обґрунтовується потреба підприємства у капіталі, створюються передумови фінансової стабільності підприємства. Підприємствам потрібно вміло управляти активами і джерелами їх формування. Цьому має сприяти ефективна організація фінансового планування.

Досвід багатьох компаній промислових країн показує, що за сучасного ринку, з його жорсткою конкуренцією, планування фінансової діяльності є найважливішою умовою їх виживання, економічного зростання та процвітання. Саме воно дає змогу ефективніше організувати свою виробничо-господарську та фінансово-економічну діяльність, виявити проблеми, що існують на підприємстві, і намітити необхідні заходи для їх подолання у майбутньому.

Метою дипломної роботи є дослідження теоретичних і практичних основ фінансового планування на підприємстві та розробка пропозицій по удосконаленню даного процесу.

Виходячи з даної мети, були поставлені наступні завдання:

- дослідити сутність і завдання фінансового планування та його значення в діяльності підприємства;
- розглянути основні види та етапи фінансового планування на підприємстві;
- охарактеризувати принципи та методи здійснення фінансового планування;
- надати характеристику фінансово-господарської діяльності ТОВ

«Ізоляція»;

- здійснити аналіз фінансового стану підприємства;
- проаналізувати фінансове планування на ТОВ «Ізоляція»;
- обґрунтувати застосування дискримінантних моделей як методів прогнозування банкрутства на ТОВ «Ізоляція»;
- запропонувати побудову автоматизованої системи фінансового планування на підприємстві.

Об'єктом дослідження є фінансове планування на підприємстві. Дипломна робота виконана з використанням матеріалів ТОВ «Ізоляція».

Предметом дослідження є фінансові відносини, які виникають у процесі фінансового планування на підприємстві.

При написанні роботи, було використано такі методи дослідження: монографічне вивчення літературних джерел, аналітичний метод для аналізу фінансового стану підприємства, методи статистичної обробки даних, метод аналізу і синтезу, трендовий аналіз фінансових звітів для прогнозування фінансового результату.

Інформаційну базу дослідження складають навчальні посібники, відповідні офіційні статистичні матеріали, бухгалтерська звітність суб'єкта господарювання, нормативно-правові документи.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1 Сутність і завдання фінансового планування та його значення в діяльності підприємства

В умовах ринкової економіки найважливішими факторами, що обумовлюють масштаби і темпи розвитку підприємства, є обсяг і структура фінансових ресурсів, які перебувають в його розпорядженні. Без визначення фінансових можливостей та перспектив забезпечення сталого фінансового стану підприємство не може досягти стабільного економічного розвитку. Для здійснення ефективного менеджменту на підприємстві необхідно обов'язково визначати майбутній обсяг фінансових ресурсів, прогнозувати можливий потенціал підприємства, оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку, тобто здійснювати фінансове планування.

Досвід як зарубіжних фірм, так і українських підприємств свідчить, що недооцінка планування, в тому числі фінансового, його ігнорування призводять до значних, нічим не виправданих економічних втрат, і в кінцевому рахунку – до банкрутства.

Адже процес фінансового планування активно впливає на всі сторони діяльності підприємства через вибір об'єктів фінансування, скерування коштів, в залежності від їх видачі на ті чи інші заходи, сприяє раціональному використанню фінансових ресурсів, передбачає розробку й обґрунтування планових показників, що характеризують розвиток економіки в майбутньому.

Визначенням поняття «фінансове планування» займалося багато авторів, які по різному трактували його суть. Думки різних авторів щодо даного поняття представлені в додатку А.

Як підсумок, щодо різних поглядів на дане поняття можна дати

наступне визначення: фінансове планування представляє собою сукупність дій, щодо складання фінансових планів, що включає всі напрямки діяльності підприємства, прогнозування ресурсної бази та визначення можливого потенціалу підприємства.

Фінанси висвітлюють всі напрямки діяльності підприємства, а фінансове планування представляє ці напрямки у відповідних фінансових показниках, що застосовуються керівництвом для ефективного управління, як економікою країни в цілому, так і окремого взятого підприємства [21].

Функція планування в системі управління підприємством є однією з головних, центральних функцій, що визначає кінцеві результати виробничо-збутової, економічної, фінансової й інвестиційної діяльності. У процесі планування визначаються основні напрямки розвитку підприємства. На основі маркетингових досліджень підприємство визначає види й обсяги продукції, що планує випускати, потребу в ресурсах та ефективність їх використання. Планування забезпечує підприємству основу для прийняття оптимальних управлінських рішень, знижує ризик та сприяє пошуку найбільш придатних напрямів дій.

Місія фінансового планування – виявлення загальної потреби підприємства у фінансових ресурсах, у такому об'ємі, що буде забезпечувати йому нормальну діяльність на ряду з виконанням зобов'язань перед своїми кредиторами, такими як, банки, бюджет тощо. Також фінансове планування слугує унеможливленню понаднормативних та понадпланових витрат фінансових ресурсів, як по окремими підрозділам, так і по підприємству в цілому [41].

Планування об'єднує структурні підрозділи підприємства спільною метою, надає всім процесам односпрямованості й скоординованості, що дозволяє найбільш повно й ефективно використовувати наявні ресурси, комплексно, якісно та своєчасно розв'язувати різноманітні завдання управління.

Основними чинниками зростаючої ролі планування в умовах сучасного

ринкового господарства є [23]:

- рухливість зовнішнього середовища;
- збільшення розмірів підприємства та розширення напрямів його діяльності;
- зростаюче значення часу;
- обмеженість ресурсів;
- комплексність господарських завдань та ін.

Застосування планування створює такі важливі переваги:

- дає можливість передбачити різні майбутні ситуації та заздалегідь підготувати альтернативні варіанти плану розвитку підприємства;
- поліпшує координацію дій в організації;
- сприяє більш раціональному розподілу ресурсів;
- чітко розмежовує обов'язки та відповідальність працівників підприємства за виконання планових завдань;
- поліпшує контроль в організації та ін.

Успішна робота підприємства значною мірою залежить від забезпеченості його необхідними ресурсами та ефективності їх використання. Здійснення цього можливе на основі планування.

Предметом планування на підприємстві є його ресурси. У процесі планування встановлюються їх необхідність, оптимальна кількість, напрями та термін використання, режим споживання, засоби поповнення.

Виділяють наступні основні завдання фінансового планування на підприємстві, що зображені на рисунку 1.1.

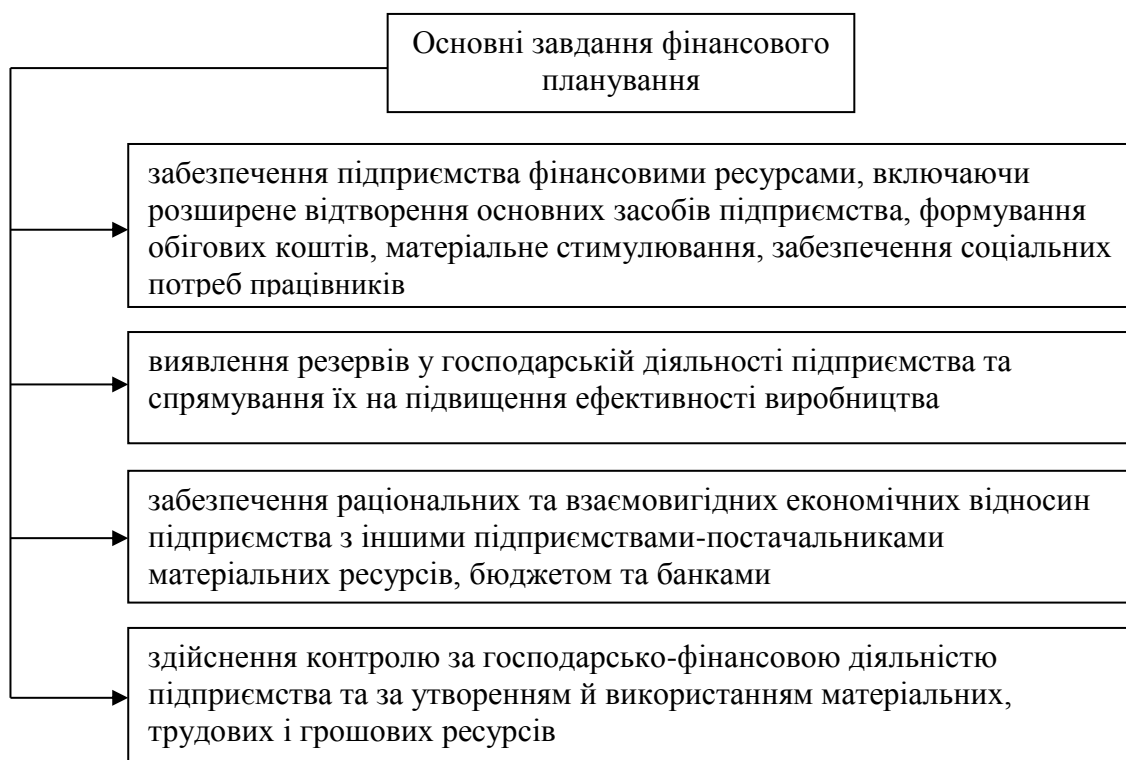

Рисунок 1.1 – Основні завдання фінансового планування [15]

Таким чином, фінансове планування охоплює найважливіші сторони фінансово-господарської діяльності підприємства, забезпечує необхідний контроль за утворенням і використанням матеріальних, трудових і грошових ресурсів, створює умови для зміцнення фінансового стану підприємства.

Отже, фінансове планування – це сукупність дій, щодо складання фінансових планів, що включає всі напрямки діяльності підприємства. Воно дає можливість визначити можливий потенціал підприємства, оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку.

1.2 Види та етапи фінансового планування на підприємстві

Важливе теоретичне і практичне значення має науково обгрунтована класифікація планування, яка будується в залежності від різних критеріїв і ознак.

Виділяють такі види фінансового планування [62]:

Різниця між тактичним і стратегічним плануванням представлена в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Порівняльна характеристика тактичного та стратегічного планування

Тактичне планування	Стратегічне планування
Пов'язане з короткостроковими періодами	Пов'язане з довгостроковими періодами
Характеризується певною вузькістю	Характеризується широтою розмаху
Тактичне планування займається вибором засобів для виконання намічених цілей, які задаються на вищому рівні управління	Стратегічний план підрозділу може бути тактичним для підприємства

Визначенням цілей і вибором засобів для їх реалізації займається стратегічне планування. Для досягнення найбільшого успіху необхідне як тактичне, так і стратегічне планування.

Всі види фінансового планування перебувають у взаємозв'язку і здійснюються у певній послідовності (рисунок 1.2).

На першому етапі аналізуються фінансові показники діяльності підприємства за попередній період на основі найважливіших фінансових документів – бухгалтерського балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів. Основна увага приділяється таким показникам, як обсяг реалізації, витрати, розмір отриманого прибутку. Проведений аналіз дає можливість оцінити фінансові результати діяльності підприємства і визначити проблеми, що стоять перед нею.

Другий етап включає формування загальної фінансової стратегії на довгострокову перспективу. Цей етап передбачає складання основних прогнозних документів: прогноз балансу, звіту про фінансові результати, руху грошових коштів, які відносяться до перспективних фінансових планів.

Таким чином, існує багато видів планування в залежності від різних критеріїв та ознак. Кожен з планів може мати стратегію і тактику його реалізації. Вони відрізняються метою розроблення, змістом, терміном, охопленням сфер впливу. Тактичні плани деталізують стратегічні, однак сфера їх спрямованості більш вузька. Здійснення фінансового планування здійснюється на основі п'яти послідовних етапів: аналіз фінансової ситуації, розробка фінансової стратегії підприємства, складання, коригування поточних фінансових планів, розробка оперативних фінансових планів.

1.3. Принципи та методи фінансового планування

На сьогодні якість планування в Україні у цілому перебуває на дуже низькому рівні, що призводить до прийняття неналежне обґрунтованих управлінських рішень, а отже, до неочікуваних і нерідко небажаних результатів. виправити таке становище у фінансовому плануванні можна лише у разі чіткого дотримання принципів та здійснення планування загальноприйнятими методами.

Характер і зміст планової діяльності на підприємстві визначають принципи планування, правильне дотримання яких створює передумови для ефективної роботи підприємства й зменшує ймовірність негативних результатів планування.

Основні принципи планування були сформульовані А. Файолем, пізніше доповнені Р. Акоффом і розвинуті сучасними економістами.

Дослідження та синтез існуючих підходів до визначення принципів фінансового планування, розуміння його сутності та ролі в контексті сучасних тенденцій розвитку економічних систем та підходів до управління ними дозволило нам виділити дві групи принципів: загальні та спеціальні.

Загальні принципи фінансового планування являють собою загальні положення, на яких базується процес планування незалежно від його функціонального спрямування.

Основні загальні принципи фінансового планування представлені на рисунку 1.3.

Принцип єдності (холізму) передбачає системний характер фінансового планування, тобто наявність окремих елементів в системі фінансового планування, взаємозв'язок між ними та спрямованість всіх елементів на досягнення єдиної мети.

Рисунок 1.3 – Загальні принципи фінансового планування [23]

Наступний принцип – принцип участі залучення до процесу фінансового планування фахівців з різних функціональних підрозділів, так як фінансовий план агрегує показники за різними аспектами діяльності підприємства.

Принцип безперервності полягає в постійності процесу планування в межах встановленого циклу та змінності фінансових планів з періоду в період.

Принцип гнучкості полягає у здатності фінансового планування змінювати свою спрямованість залежно від змін зовнішнього та внутрішнього середовища.

Принцип точності полягає в забезпеченні максимальної точності планових показників, їх конкретизацію на рівні оперативного фінансового планування.

Принцип альтернативності передбачає проведення багатоваріантних планових розрахунків і вибір найкращої альтернативи розвитку підприємства

Принцип адекватності полягає у виборі найбільш придатних і адекватних моделей і методів фінансового планування, що враховують закономірності розвитку окремих економічних явищ і процесів.

Принцип ефективності полягає у забезпеченні одержання певних вигід, додаткового ефекту в результаті організації фінансового планування. Цей принцип передбачає необхідність оцінки витрат на організацію фінансового планування та їх співставлення з ефектом від його впровадження.

Зважаючи на те, що фінансове планування є важливою функцією фінансового менеджменту на підприємстві, тобто реалізується в певній специфічній області управління, його організація має базуватись на відповідних спеціальних принципах, що представлені на рисунку 1.4.

Методика планування – це сукупність методів, прийомів розробки, обґрунтування та аналізу прогнозів, стратегічних програм і планів усіх рівнів і часових горизонтів, системи розрахунків планових показників, їх взаємного узгодження. Наприклад, методика складання обороту продукції, розрахунку потреби в затратах, фінансового плану і т. п.

Таким чином, процес фінансового планування характеризується загальними і спеціальними принципами. Причиною такої ситуації є розгляд фінансового планування, як окремого процесу, так і в системі функцій фінансового менеджменту. Також слід визначити, що існують багато методів фінансового планування: метод системного підходу та раціонального вибору, метод моделювання, конкретно-історичний, комплексний підхід, методи спеціальних досліджень. Підприємство само повинно визначити, якими саме методами їм будувати планування на підприємстві в цілому, та фінансове окремо.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ТОВ «ІЗОЛЯЦІЯ»

2.1 Загальна фінансово-господарська характеристика ТОВ «Ізоляція»

ТОВ «Ізоляція» було створено у грудні 2001 року. Спеціалізацією діяльності підприємства є оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням, роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах, будівництво житлових і нежитлових будівель, виготовлення каркасних конструкцій і покрівель.

Розташоване і зареєстровано товариство в місті Суми. У його розпорядженні знаходяться офіс, склад і виробниче приміщення.

Товариство є юридичною особою, має відокремлене майно, поточний, валютний та інші рахунки в українських та іноземних банках, печатку та штампи із своїм найменуванням українською мовою.

Замовниками фірми є в основному державні підприємства та фізичні особи. Основними з них є наступні:

Існує кілька ринкових ніш, на кожній з яких ТОВ «Ізоляція» конкурує абсолютно з різними організаціями. Конкурентами цього сегмента ринку є:

Різноманітність постачальників матеріалів підприємства дозволяє найбільш повно і гнучко реагувати на зміни ринку, нові його вимоги і технології. До основних постачальників відносяться:

Для замовників ТОВ «Ізоляція» має деякі переваги:

– по-перше спеціалізація і те, що на відміну від інших підприємств ТОВ «Ізоляція» виконує повний комплекс робіт від проектування до приймально-здавальних випробувань, тобто замовникам не доведеться

звертатися в кілька організацій, у той час як ці роботи може зробити одна організація;

Таблиця 2.1 – Показники фінансово-економічної діяльності підприємства

Показник	Сума за рік, тис. грн.					Відхилення (+,-) 2008 р. до 2012 р.	
	2008	2009	2010	2011	2012	тис. грн.	%
Власний капітал	5243,3	6946,9	6648,0	17529,0	27644,0	22400,7	527,2
Позиковий капітал	2871,9	2260,3	15711,0	11693,0	7074,0	4202,1	246,3
Необоротні активи	4863,0	12109,1	22733,0	19840,0	20391,0	15528,0	419,3
Оборотні активи	9889,4	12067,3	16378,0	22304,0	35859,0	25969,6	362,6
Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	35750,8	48606,4	65801,0	67940,0	84722,0	48971,2	237,0
Чистий дохід від реалізації продукції	31686,6	43616,8	58230,0	59275,0	75232,0	43545,4	237,4
Собівартість реалізації продукції	26313,8	37364,2	42774,0	37525,0	56385,0	30071,2	214,3
Чистий прибуток або збиток	1989,9	1703,6	-299,0	9681,0	9365,0	7375,1	470,6

Таким чином, ТОВ «Ізоляція» – це підприємство, яке динамічно розвивається. Основною продукцією, яка виготовляється товариством є будівельні матеріали. За часи роботи підприємству вдалося досягти значних результатів в капітальному будівництві, забезпечивши собі імідж надійного підрядника, здатного вирішувати будівельні завдання будь-якої складності.

2.2 Аналіз фінансового стану ТОВ «Ізоляція»

Отже, наведемо розрахунки аналізу майнового стану підприємства ТОВ «Ізоляція».

Дані показники представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Аналіз майнового стану підприємства

Показник	Рік					Відхилення (+,-) 2008 р. до 2012 р.	
	2008	2009	2010	2011	2012	пункти	%
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,21	0,19	0,18	0,32	0,42	0,21	200,00
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,08	0,03	0,04	0,09	0,00	-0,08	0
Коефіцієнт вибуття основних засобів	0,00	0,01	0,01	0,05	0,00	0,00	-
Коефіцієнт придатності основних засобів	0,79	0,81	0,82	0,68	0,58	-0,21	-73,42

Аналіз майнового стану підприємства свідчить про те, що коефіцієнт зносу основних засобів характеризує частку зношених основних засобів у загальній їх вартості. Як показали розрахунки, в період 2008-2010 рр. значення даного показника зменшується. Це є позитивною тенденцією, оскільки свідчить про гарну матеріально-технічну базу ТОВ «Ізоляція». Але в період з 2011 по 2012 рік даний показник зростає. У 2008 році коефіцієнт зносу основних засобів склав 0,21, а у 2012 році цей показник збільшився на 200,00 % і склав 0,42 пункти. Ця тенденція свідчить про погіршення матеріально-технічної бази аналізованого підприємства, подальший знос основних засобів та про їхнє недостатнє оновлення.

Перейдемо до аналізу показників ліквідності та платоспроможності даного підприємства, що приведені у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники оцінки ліквідності та платоспроможності ТОВ «Ізоляція» за 2008-2012 рр.

Показник	Рік					Відхилення (+,-) 2008 р. до 2012 р.	
	2008	2009	2010	2011	2012	пункти	%
Коефіцієнт покриття	1,49	0,81	0,98	1,73	1,66	0,17	111,41
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,99	0,61	0,62	0,95	0,63	-0,36	-63,64
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,06	0,16	0,15	0,35	0,19	0,13	316,67
Чистий оборотний капітал	3248,40	-2902,50	-378,00	9376,00	14322,00	11073,60	440,89

Коефіцієнт покриття збільшився до 1,73 у 2011 році, у 2012 році дещо знизився і склав 1,66 (відбулося збільшення коефіцієнту на 111,41 % в порівнянні з базисним періодом).

Перейдемо до характеристики показників фінансової стійкості, що приведені у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4 – Показники оцінки фінансової стійкості ТОВ «Ізоляція» за 2008-2012 рр.

Показник	Рік					Відхилення (+,-) 2008 р. до 2012 р.	
	2008	2009	2010	2011	2012	пункти	%
Коефіцієнт автономії	0,36	0,29	0,17	0,42	0,49	0,13	136,11
Коефіцієнт фінансування	1,81	2,48	4,88	1,40	0,33	-1,48	-18,23
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,55	0,40	0,20	0,71	3,03	2,48	550,91
Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами	0,62	-0,42	-0,06	0,53	0,52	-0,10	-83,87
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,33	-0,24	-0,06	0,42	0,40	0,07	121,21

Значення коефіцієнту автономії не відповідає нормативному, за період 2008-2010 рр. спостерігаємо навіть зниження даного показника від 0,36 до 0,17 (тобто зниження на 0,19 пунктів). За період 2010-2012 рр. цей показник починає поступово зростати від 0,17 у 2010 році до 0,49 у 2012 році (проте все ще не відповідає нормативу 0,5).

Загалом можна стверджувати, що ТОВ «Ізоляція» має гарний фінансовий стан, якщо не враховувати період 2009-2010 року. Проте до 2012 року підприємству вдалося не тільки подолати наслідки фінансової кризи попередніх років, а й перевершити свої фінансові показники, які спостерігалися до цього періоду. Це свідчить про достатньо динамічний розвиток діяльності підприємства.

2.3 Характеристика фінансового планування на підприємстві ТОВ «Ізоляція»

На підприємстві ТОВ «Ізоляція» фінансовою службою складаються фінансовий план та платіжний календар на рік з розбивкою на кожен квартал.

Дане планування проводиться за допомогою екстраполяційного методу, нормативного методу та балансового методу.

Фінансовий план підприємства складається на кожен наступний рік з поквартальною розбивкою і відображає очікувані фінансові результати в запланованому році. Фінансовий план підприємства містить довідкову інформацію щодо фактичних показників минулого року та планових показників поточного року.

Метою складання фінансового плану на ТОВ «Ізоляція» є взаємоузгодженість доходів та витрат.

Фінансовий план підприємства забезпечує отримання валового

прибутку та чистого прибутку, розмір яких не може бути менше ніж прогнозний показник поточного року, розрахований на базі фактично досягнутих показників I кварталу поточного року та прогнозних показників II, III і IV кварталів поточного року, з урахуванням прогнозованого рівня інфляції.

Слід відмітити негативну ситуацію на підприємстві, що полягає у відсутності бюджетів доходів і витрат по всіх видах діяльності, а саме: операційної, інвестиційної та фінансової. Дані бюджети повинні розроблятися для більш точного прогнозу та більш жорсткого контролю виконання планових показників.

На ТОВ «Ізоляція» відсутня загальна фінансова стратегія розвитку, що погіршує ефективність фінансового планування. Проте велика увага на підприємстві зосереджена на поточному та оперативному планування.

Поточне фінансове планування здійснюється безпосередньо фінансово-аналітичним відділом і зводиться до складання річних фінансових планів, що характеризує формування чистого прибутку.

Розглянемо фінансовий план формування чистого прибутку підприємства та фактичне його виконання в розрізі поточного фінансового планування на 2012 рік, що представлений в Додатку Е.

Можна зробити висновок, що планування фінансового результату на підприємстві є незадовільним. Відсоток виконання фінансового результату від операційної та звичайної діяльності до оподаткування склав 73 % та 75 % відповідно, а фінансового результату від звичайної діяльності лише 60 %. Сальдо між плановими показниками та фактичним їх виконанням майже по всім статтям перевищують 10 %, що є негативним показником. Щодо статті витрати на збут, то фактичний показник перевищує плановий, і становить 140 %. Необхідно виділити проблеми щодо планування такого показника, як дохід від реалізації продукції. Різниця по даній статті між плановим та

фактичним значеннями 19 %, що є проблемою для підприємства, адже він є фундаментальним при плануванні інших фінансових показників.

Отже, дані розбіжності в плануванні призвели до того що перевищення доходів над видатками за планом і фактом мало розбіжність у 632,3 тис. грн., а це майже в шість разів менше. Тобто слід зробити висновок, що підприємство має використовувати більш точну методику прогнозування, яка б охоплювала більший спектр чинників.

Таким чином, на підприємстві слід впровадити більш жорсткий фінансовий контроль та відповідальність за невиконання планів. Також потрібно зазначити, що на підприємстві повинна бути впроваджена нова методика фінансового планування, яка б могла передбачити більш точні відхилення та зміни різних чинників внутрішнього та зовнішнього середовища. Слід впровадити розрахунки базових оперативних бюджетів, які б автоматизовано корегували фінансові плани, та плановий баланс.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ТОВ «ІЗОЛЯЦІЯ»

ВИСНОВКИ

Фінансове планування представляє сукупність дій, щодо складання фінансових планів, що включає всі напрямки діяльності підприємства, прогнозування ресурсної бази та визначення можливого потенціалу підприємства. Воно дає можливість визначити можливий потенціал підприємства, оптимально пов'язати наявні можливості підприємства щодо випуску продукції з попитом і пропозицією, що склалися на ринку. Здійснення фінансового планування здійснюється на основі п'яти послідовних етапів: аналіз фінансової ситуації, розробка фінансової стратегії підприємства, складання, коригування поточних фінансових планів, розробка оперативних фінансових планів.

При побудові організаційної структури планування використовується класифікація видів планування в залежності від цільової їх направленості.

Існують багато методів фінансового планування: метод системного підходу та раціонального вибору, метод моделювання, конкретно-історичний, комплексний підхід, методи спеціальних досліджень. Підприємство само повинно визначити, якими саме методами їм будувати планування на підприємстві в цілому, та фінансове окремо.

ТОВ «Ізоляція» – це підприємство, яке динамічно розвивається. Основною продукцією, яка виготовляється товариством є будівельні матеріали. За часи роботи підприємству вдалося досягти значних результатів в капітальному будівництві, забезпечивши собі імідж надійного підрядника, здатного вирішувати будівельні завдання будь-якої складності.

Проаналізувавши фінансово-господарський стан підприємства можна стверджувати, що діяльність ТОВ «Ізоляція» є успішною та прибутковою, про що свідчать показники рентабельності. Проте підприємство має недостатню матеріально-технічну базу, неефективно використовує свої матеріальні запаси, наявні ресурси та власний капітал.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова А. Підходи до формалізації механізму оцінювання фінансового стану підприємства / А. Азарова, О. Рузакова // Фінанси України. – 2008. – № 12. – С. 121–129.
2. Алексеев С. В. Технология бюджетирования в оценке эффекта корпоративной интеграции / С. В. Алексеев // Финансовый менеджмент (рус.). – 2005. – № 4. – С. 10–25.
3. Балабанов И. Т. Анализ и планирование финансов хозяйствующих субъектов: учебное пособие / И. Т. Балабанов; СПб эконом. колледж. – М.: Финансы и статистика, 2011. – 80 с.
4. Баумгартен Л. В. Бюджетирование как основа реализации стратегии и управления ресурсами предприятия / Л. В. Баумгартен // Управленческий учёт и финансы. – 2008. – №2(26). – С. 94–51.
5. Баязитов Т. М. Финансовая стратегия и цели организации / Т. М. Баязитов, В. В. Солодов // Управление корпоративными финансами. – 2009. – №10. – С. 15– 21.
6. Бирюлин Д. П. Постановка бюджетирования на промышленном предприятии / Д. Бирюлин // Финансовый менеджмент (рус.). – 2004. – № 438. – С. 144–150.
7. Білик М. Д. Бюджетування у системі фінансового планування / М. Білик // Фінанси України (укр.). – 2007. – № 3. – С. 97–110.
8. Бланк И. А. Финансовый менеджмент : Учебный курс : Навчальне видання / И. Бланк – К. : Ника-Центр; Эльга, 2001. – 528 с.
9. Бочаров В. В. Корпоративные финансы / В. В. Бочаров, В. Е. Леонтьев. – СПб. : Питер, – 2004. – 592 с.
10. Бурмистрова А. Финансовый менеджмент. Практикум : Учеб. Пособие для вузов / А. Бурмистрова, Е. Ю. Ветрова, О. А. Жеволюкова и др. ; под ред. Н. Ф. Самсонова. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 269 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

ВИЗНАЧЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ

Таблиця А.1 – Визначення поняття «фінансове планування»

Автор	Визначення
Л. М. Павлова [47]	– це не що інше, як планування фінансових ресурсів і фондів грошових коштів
Г. О. Крамаренко [32]	– «процесс разработки системы финансовых планов и плановых (нормативных) показателей по обеспечению развития предприятия необходимыми финансовыми ресурсами и повышению эффективности его финансовой деятельности в перспективе»
В. С. Загорський, О. Д. Вовчак [21]	– елемент фінансового механізму, діяльність пов'язана з управлінням фінансами; є процесом формування і використання централізованих і децентралізованих фінансових ресурсів
С. М. Онисько, П. М. Марич [44]	– це сукупність розрахунків щодо визначення грошових доходів і нагромаджень та спрямування їх на покриття запланованих видатків і затрат за різними сферами діяльності господарства у відповідності з виробничими та інвестиційними потребами у плановому році
А. І. Балабанов [3]	– процес вироблення планових завдань, складання графіка їх виконання, розробка фінансових планів і фінансових програм (фінансове прогнозування), забезпечення їх необхідними ресурсами і робочою силою, контроль за їх виконанням
М. Г. Лапуста, П. С. Нікольський [36]	– процес розробки системи фінансових планів з окремих аспектів фінансової діяльності, що забезпечують реалізацію фінансової стратегії підприємства в майбутньому періоді
І. В. Сергеев, А. В. Щипіцин [67]	– процес підготовки і прийняття управлінських рішень, які безпосередньо впливають на грошові потоки не лише потоку грошей, але й рух вартісних потоків у вигляді облікових записів, тобто грошові нарахування, які не спричиняють реального руху коштів між підприємством та його контрагентами, але спричиняють тільки розподіл та рух вартості
М. Д. Білик [7]	– процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з виробничими та маркетинговими показниками підприємства у плановому періоді
С. В. Онищенко [45]	– процес систематичної підготовки управлінських рішень, які прямо чи опосередковано впливають на обсяги фінансових ресурсів, узгодження джерел формування та напрямків використання згідно з виробничими, маркетинговими планами та показниками діяльності підприємства у плановому періоді, і які забезпечують вирішення завдань найбільш раціональним шляхом

